

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงาน
วิชาการของหัวหน้า กศน.ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษา
นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสงขลา
The relationship between transformational leadership and
academic administration of Head of Non-Formal District
Office Under the Office of Non-Formal and
Informal Education, Songkhla Province

พรปวีณ์ แสนอินทร์ (Pornpawee Saen-in)¹

ศัจฉนันท์ แก้ววงศ์ศรี (Sajanun kheowongsr)²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ
หัวหน้า กศน.ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม
อัธยาศัยจังหวัดสงขลา 2) ศึกษาการบริหารงานวิชาการของหัวหน้า กศน.ตำบล

¹นักศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ E-mail: Baithong_la23@windowslive.com

²ดร. คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ E-mail:
Sajanun@hu.ac.th

¹Mrs., Master of Education, Faculty of Education and Liberal Arts, Hatyai
University

²Dr., Faculty of Education and Liberal Arts, Hatyai University

(Received : April 23, 2020; Revised : June 18, 2020; Accepted : June 25,
2020)

สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสงขลา 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของหัวหน้า กศน.ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสงขลา และ 4) หาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้า กศน.ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่างเป็น ครู กศน. สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสงขลา จำนวน 136 ตัวอย่าง เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้า กศน.ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ รองลงมา คือ ด้านการคำนึงความเป็นปัจเจกบุคคล 2) การบริหารงานวิชาการของหัวหน้า กศน.ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวัดผล รองลงมา คือ ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของหัวหน้า กศน.ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสงขลา โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวก อยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{xy} = 0.765$) 4) สำหรับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้า กศน.ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสงขลา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เสนอแนะให้จัดทำคู่มือการดำเนินงานใน กศน.ตำบล สูงสุด รองลงมา คือ ควรมีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาด้านความเป็นผู้นำให้มากขึ้น โดยมีความถี่ เท่ากับ 7 และ 5 ตามลำดับ

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง, การบริหารงานวิชาการ, หัวหน้า กศน.ตำบล,
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

Abstract

The purposes of this research were to investigate 1) the transition leadership of head of Sub-district office under the Non-Formal and Informal Education, Songkhla Province. 2) Investigate the academic administration of sub-district office under the Non-Formal and Informal Education, Songkhla Province. 3) Investigate the relationship between transition leadership with the academic administration of head of Sub-district office under the Non-Formal and Informal Education, Songkhla Province. And 4) find the way to develop transition leadership of head of Sub-district office under the Non-Formal and Informal Education, Songkhla Province. The sample was 136 teachers under Sub-district office under the Non-Formal and Informal Education, Songkhla. The research instrument used in collecting the data was a five rating scale questionnaire. The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation and Pearson Product - Moment Correlation Coefficients.

The results of the study revealed that: 1) the transition leadership of head of Sub-district office under the Non-Formal and Informal Education, Songkhla Province was at a high level. The aspect that had the highest mean was the in terms of ideological influence. The lowest level was the stimulating the use of intelligence aspect. 2) The academic administration of sub-district office under the Non-Formal and Informal Education, Songkhla Province was at a high level.

The aspect that had the highest mean was the evaluation. The lowest level were the collaboration with network partners for academic development. 3) The relationship between transition leadership with the academic administration of head of Sub-district office under the Non-Formal and Informal Education, Songkhla Province was a positive relationship at a high level had different participation significance at .01 ($r_{xy} = 0.765$) 4) Suggestions of the way to develop transition leadership of head of Sub-district office under the Non-Formal and Informal Education, Songkhla Province found that prepare operation of Sub-district office under the Non-Formal and Informal Education. And should be organized the training for leadership development, with frequencies 7 and 5.

Keywords : Transformational leadership, Academic administration, Head of Non-formal District Office, The office of Non-Formal and Informal Education, Songkhla Province

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้แบ่งการศึกษาเป็น 3 ระบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และนำไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ โดยมีสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย รวมทั้งส่งเสริมให้ภาครัฐ เอกชน และชุมชนร่วมจัดด้วย โดยจัดการศึกษานอกระบบสำหรับการศึกษาระดับพื้นฐานสายสามัญและการศึกษาต่อเนื่อง ด้านทักษะชีวิต และทักษะอาชีพ รวมทั้งจัดแหล่งการเรียนรู้ตามอัธยาศัย มีสถานศึกษาที่จัดการศึกษานอกระบบระดับพื้นฐานสายสามัญ ได้แก่

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ซึ่งจากผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติทั้งประเทศของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสงขลา ประจำปีภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 รวมทั้งประเทศ ปรากฏว่า นักศึกษาในจังหวัดสงขลา ระดับประถมศึกษา มีค่าร้อยละเฉลี่ย 34.06 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีค่าร้อยละเฉลี่ย 30.06 และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีค่าร้อยละเฉลี่ย 27.47 โดยภาพรวมถือว่าอยู่ในระดับที่ต่ำ สาเหตุหนึ่งเกิดจากครู กศน. ยังคงขาดเทคนิคทางด้านงานวิชาการและวิธีการสอนแบบกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความสนใจ ซึ่งถือว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมและผลักดันให้ผู้เรียนเกิดความมุ่งมั่นที่จะเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้วยเหตุนี้ครูจึงเป็นส่วนสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพทางการศึกษาของผู้เรียน และที่ผ่านมาจากการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการดำเนินงานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในอำเภอภาคเหนือ ยังเป็นข้อมูลสำคัญที่ทำให้ผู้วิจัยวิเคราะห์ถึงปัญหาของหัวหน้า กศน.ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสงขลาว่าหัวหน้า กศน.ตำบล ยังขาดความสามารถ โน้มน้าวจิตใจครูผู้สอนให้ร่วมมือร่วมใจจัดการเรียนการสอนหรือไม่สามารถดึงศักยภาพของครูผู้สอนมาใช้อย่างเต็มที่จึงทำให้การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษายังไม่บรรลุผลตามความต้องการได้ ทำให้ผู้วิจัยสนใจจะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของหัวหน้า กศน.ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสงขลา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้า กศน.ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสงขลา
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของหัวหน้า กศน.ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสงขลา
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของหัวหน้า กศน.ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสงขลา
4. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้า กศน.ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสงขลา

วิธีดำเนินการวิจัย

ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของหัวหน้า กศน.ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสงขลา จำนวน 12 อำเภอ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู กศน. สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสงขลา จำนวน 207 คน ปีการศึกษา 2562 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู กศน. สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2562 จำนวน 136 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซีและมอร์แกนแล้วทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครู กศน.ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสงขลา แบบสอบถามแบ่งได้เป็น 4 ตอน ซึ่งผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยภาพรวม = 0.945 มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้า กศน.ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดสงขลา

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ตามแนวทางและภารกิจการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ กำหนด

ตอนที่ 4 แบบสัมภาษณ์ปลายเปิด (Open Ended Question) เกี่ยวกับการ ข้อเสนอแนะในการดำเนินการบริหารงานวิชาการของหัวหน้า กศน.ตำบล สังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสงขลา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation (r))

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้า กศน.ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสงขลา แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้า
กศน.ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัยจังหวัดสงขลาโดยภาพรวมและรายด้าน

(n=136)

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	ความคิดเห็น		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์	4.55	0.63	มากที่สุด
2. ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ	4.42	0.60	มาก
3. ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา	4.50	0.53	มาก
4. ด้านการคำนึงความเป็นปัจเจกบุคคล	4.53	0.57	มากที่สุด
โดยภาพรวม	4.50	0.58	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้า กศน.ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.50$, S.D.=0.58) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ ($\bar{X}=4.55$, S.D.=0.63) รองลงมา คือ ด้านการคำนึงความเป็นปัจเจกบุคคล ($\bar{X}=4.53$, S.D.=0.57) และด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา ($\bar{X}=4.50$, S.D.=0.53) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ($\bar{X}=4.42$, S.D.=0.60)

2. ผลการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการของหัวหน้า กศน.ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสงขลา แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการของหัวหน้า
กศน.ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัย

การบริหารงานวิชาการ	ความคิดเห็น		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	4.53	0.59	มากที่สุด
2. ด้านการประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายเพื่อการพัฒนาวิชาการด้านการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	4.50	0.60	มาก
3. ด้านการจัด ส่งเสริม และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.49	0.59	มาก
4. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.46	0.59	มาก
5. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.47	0.60	มาก
6. ด้านการวัดผล ประเมินผล การเทียบโอนผลการเรียน การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์	4.56	0.60	มากที่สุด
7. ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา	4.46	0.61	มาก
8. ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.53	0.58	มากที่สุด

การบริหารงานวิชาการ	ความคิดเห็น		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
9. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.49	0.58	มาก
โดยภาพรวม	4.50	0.59	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารงานวิชาการของหัวหน้า กศน.ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.50$, S.D.=0.59) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวัดผล ประเมินผล การเทียบโอนผลการเรียน การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ($\bar{X}=4.56$, S.D.=0.60) รองลงมา คือ ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X}=4.53$, S.D.=0.58) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ($\bar{X}=4.53$, S.D.=0.59) ด้านการประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายเพื่อการพัฒนาวิชาการ ด้านการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ($\bar{X}=4.50$, S.D.=0.60) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X}=4.49$, S.D.=0.58) ด้านการจัดส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X}=4.49$, S.D.=0.59) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X}=4.47$, S.D.=0.60) และด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X}=4.46$, S.D.=0.59) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ($\bar{X}=4.46$, S.D.=0.61)

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของหัวหน้า กศน.ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสงขลา แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการ
ของหัวหน้า กศน.ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสงขลา

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	การบริหารงานวิชาการ									
	พัฒนา	ประสาน	การจัด	พัฒนา	การ	การวัดผล	การ	การ	การวิจัย	ภาพ รวม
	กระบวนการเรียนรู้	ความ	ส่งเสริม	หลักสูตร	พัฒนา	ประเมินผล	นิเทศ	ประกัน	เพื่อ	
	(Y ₁)	(Y ₁)	(Y ₁)	(Y ₁)	(Y ₁)	(Y ₁)	(Y ₁)	(Y ₁)	(Y ₁)	
1. ด้านการมี อิทธิพลเชิง อุดมการณ์(X ₁)	0.397**	0.386**	0.322**	0.424**	0.422**	0.595**	0.392**	0.393**	0.032	0.446**
2. ด้านการ สร้างแรง บันดาลใจ(X ₂)	0.089	0.326**	0.223**	0.044	0.098	0.103	0.191*	0.019	0.036	0.146
3. ด้านการ กระตุ้นการใช้ ปัญญา(X ₃)	0.732**	0.530**	0.688**	0.479**	0.016	0.183*	0.289**	0.715**	0.916**	0.623**
4. ด้านการ คำนึงความเป็น ปัจเจกบุคคล (X ₄)	0.763**	0.489**	0.693**	0.464**	0.060	0.287**	0.195*	0.756**	0.864**	0.626**
รวม (X)	0.844**	0.693**	0.808**	0.586**	0.208*	0.448**	0.409**	0.804**	0.833**	0.765**

**ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการของหัวหน้า กศน.ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสงขลา โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.765

4. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้า กศน.ตำบล
สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสงขลา
แสดงดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าความถี่แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้า
กศน.ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัยจังหวัดสงขลา

ลำดับที่	แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	ความถี่ของจำนวนที่ตอบ
1	ควรมีการจัดทำคู่มือการดำเนินงานใน กศน.ตำบล	8
2	มีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาด้านความเป็นผู้นำให้มากขึ้น	7
3	หัวหน้า กศน.ตำบล ควรนำความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ร่วมงาน เพื่อนำมาช่วยในการพัฒนาตนเอง	7
4	กระตุ้นให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง เพื่อให้หัวหน้า กศน.ตำบล เกิดความสนใจและเกิดแรงจูงใจที่มุ่งมั่น ทำงานให้เกิดผลสำเร็จ	5
5	สร้างแรงจูงใจให้หัวหน้า กศน.ตำบล โดยให้มองไปที่ ประโยชน์ที่จะได้รับจากงาน	5
6	ส่งเสริมให้หัวหน้า กศน.ตำบล ศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ โดยเน้นในทางด้านเทคนิคเกี่ยวกับงานที่ตนเองทำ	4
7	แนะนำเทคนิคและทักษะในการฟังที่ดีให้แก่หัวหน้า กศน.ตำบล เนื่องจากการฟังจะสามารถทำให้ทราบถึง ความคิดของผู้ร่วมงานได้ดี	3
8	สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างหัวหน้า กศน.ตำบล กับ ผู้ร่วมงานใน กศน.ตำบล	3
รวม		42

จากตารางที่ 4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้า กศน.ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสงขลา ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 30.88 จากกลุ่มตัวอย่าง 136 คน ในเรื่องควรมีการจัดทำคู่มือการดำเนินงานใน กศน.ตำบล (ความถี่ = 8) รองลงมา คือ มีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาด้านความเป็นผู้นำให้มากขึ้น (ความถี่ = 7) หัวหน้า กศน.ตำบล ควรนำความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ร่วมงาน เพื่อนำมาช่วยในการพัฒนาตนเอง (ความถี่ = 7) กระตุ้นให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง เพื่อให้หัวหน้า กศน.ตำบล เกิดความสนใจและเกิดแรงจูงใจที่มุ่งมั่นทำงานให้เกิดผลสำเร็จ (ความถี่ = 5) สร้างแรงจูงใจให้หัวหน้า กศน.ตำบล โดยให้มองไปที่ประโยชน์ที่จะได้รับจากงาน (ความถี่ = 5) ส่งเสริมให้หัวหน้า กศน.ตำบล ศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ โดยเน้นในทางด้านเทคนิคเกี่ยวกับงานที่ตนเองทำ (ความถี่ = 4) แนะนำเทคนิคและทักษะในการฟังที่ดีให้แก่หัวหน้า กศน.ตำบล เนื่องจากการฟังจะสามารถทำให้ทราบถึงความคิดของผู้ร่วมงานได้ดี (ความถี่ = 3) และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างหัวหน้า กศน.ตำบล กับผู้ร่วมงานใน กศน.ตำบล (ความถี่ = 3)

บทสรุป

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้า กศน.ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสงขลา

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้า กศน.ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ รองลงมา คือ ด้านการคำนึงความเป็นปัจเจกบุคคลและด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ

2. การบริหารงานวิชาการของหัวหน้า กศน.ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสงขลา

การบริหารงานวิชาการของหัวหน้า กศน.ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริม การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวัดผล ประเมินผล การเทียบโอนผลการเรียน การเทียบโอนความรู้และ ประสบการณ์ รองลงมา คือ ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดท้าย คือ ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงาน วิชาการของหัวหน้า กศน.ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสงขลา

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการ ของหัวหน้า กศน.ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัยจังหวัดสงขลาโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.765 โดยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการคำนึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการกระตุ้น การใช้ปัญญา และด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับ ปานกลางกับการบริหารงานวิชาการของหัวหน้า กศน.ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริม การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสงขลา อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ 0.01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.626, 0.623 และ 0.446 ตามลำดับ

4. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้า กศน.ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสงขลา

กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ของหัวหน้า กศน.ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัยจังหวัดสงขลา ในเรื่องควรมีการจัดทำคู่มือการดำเนินงานใน กศน.ตำบล เรื่องมีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาด้านความเป็นผู้นำให้มากขึ้น

อภิปรายผล

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้า กศน.ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสงขลา

มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้า กศน.ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้นำสามารถโน้มน้าวใจให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานด้วยความกระตือรือร้น สอดคล้องกับการศึกษาของ ทิพวัลย์ ชาลีเครือ (2559, น. ๖) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดระยอง ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดระยอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ ด้านการคำนึงความเป็นปัจเจกบุคคล และด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา อยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารเป็นบุคคลที่มีหลักการ มีแนวความคิด มีการวางระเบียบไว้เป็นแนวปฏิบัติที่นำไปปฏิบัติจริงเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับการศึกษาของ ทิพวัลย์ ชาลีเครือ (2559, น. ๖) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดระยอง ผลการศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดระยอง ด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ด้านการคำนึงความเป็นปัจเจกบุคคล และด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา อยู่ในระดับมาก สำหรับด้านการสร้างแรงบันดาลใจ อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน เนื่องจากการสร้างแรงบันดาลใจเป็นสิ่งที่เป็แรงผลักดันให้บุคคลทำสิ่ง ๆ หนึ่งให้บรรลุตามที่หวังไว้ สอดคล้องกับการศึกษาของ พันธกานต์ วัฒนสหโยธิน (2555, น. ๖) ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดระยอง ผลการศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ อยู่ในระดับมาก

2. การบริหารงานวิชาการของหัวหน้า กศน.ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสงขลา

กลุ่มตัวอย่าง มีการบริหารงานวิชาการของหัวหน้า กศน.ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้เนื่องจากผู้นำมีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรและตรงกับสภาพปัญหาความต้องการของผู้เรียน สอดคล้องกับการศึกษาของ สุมาลี อาษาศรี (2556, น. ก) ศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน กศน. กลุ่มสามเหลี่ยมมรกต ผลการศึกษา พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านการวัดผล ประเมินผล การเทียบโอนผลการเรียน การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์กลุ่มตัวอย่างและด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อยู่ในระดับมาก เนื่องจากการเรียนรู้ระบบตามอัธยาศัย การฝึกอาชีพหรือจากประสบการณ์การทำงานซึ่งการเทียบโอนผลการเรียนจะใช้ในกรณีที่ผู้เรียนย้ายสถานศึกษาสามารถดำเนินการโดยใช้เอกสารที่เป็นหลักฐานการศึกษาจากสถานศึกษาเดิมมาเทียบโอนเป็นผลการเรียนในสถานศึกษาแห่งใหม่เพื่อไม่ต้องเรียนซ้ำในวิชาเดิม สอดคล้องกับการศึกษาของ ศุภลักษณ์ เขียรเรืองนนท์ (2556, น. ง) ศึกษาสภาพการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ของศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภोजุน จังหวัดพะเยา ผลการศึกษา พบว่า สภาพการจัดการศึกษาด้านการวัดและประเมินผลและด้านหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะการบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นให้กับผู้รับบริการทางการศึกษา สอดคล้องกับการศึกษาของ พ้าวณิชย์ ชลมนัสสรณ์ (2562, น. ง) ศึกษาความพร้อมของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอก ด้านคุณภาพผู้เรียน/ผู้รับบริการของสถานศึกษา สังกัด

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำพูน
กลุ่มตัวอย่างแสดงความพร้อมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อรับ
การประเมินคุณภาพภายนอก ด้านคุณภาพผู้เรียน/ผู้รับบริการ อยู่ในระดับมาก
ด้านการประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายเพื่อการพัฒนาวิชาการ ด้านการจัด
การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ควรให้มีการจัด
กลุ่มสถานศึกษาในลักษณะเครือข่ายความร่วมมือภายใต้หลักการกระจายอำนาจ
เพื่อให้สถานศึกษาจัดการศึกษาได้อย่างเหมาะสม มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ
ดังเจตนารมณ์ของความมุ่งหวังของชุมชน ท้องถิ่น สังคม และประเทศชาติ สอดคล้อง
กับการศึกษาของ อีรศักดิ์ ศรีสุรกุล (2555, น. ก) ศึกษาการพัฒนารูปแบบการมีส่วน
ร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของ กศน.
ตำบล : การประยุกต์ใช้การวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบเชิงยืนยันและการวิจัยปฏิบัติการ
ผลการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมในการประสานงานหรือแสวงหาภาคีเครือข่ายในการ
จัดการศึกษาอยู่ในระดับมาก ด้านการจัด ส่งเสริม และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และ
ภูมิปัญญาท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก เนื่องจากจะต้องมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทั้งความรู้
คุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้โดยปกติ
สุข จึงจำเป็นต้องพัฒนาศักยภาพ ความสามารถของผู้เรียนอย่างเต็มที่ สอดคล้องกับ
การศึกษาของ สุมาลี อาษาศรี (2556, น. ก) ศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อ
พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน กศน.
กลุ่มสามเหลี่ยมมรกต ผลการศึกษา พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมความเป็น
ผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ
ในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี
เพื่อการศึกษา อยู่ในระดับมาก เนื่องจากกระบวนการวิจัยและพัฒนาสื่อเป็น
กระบวนการศึกษาค้นคว้า อย่างเป็นระบบและน่าเชื่อถือ เพื่อการพัฒนาผลผลิตให้มี
ประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้นอย่างชัดเจน สอดคล้องกับการศึกษาของ
กานต์ชนา มีฉลาด (2555, น. ง) ศึกษาสภาพการดำเนินงานการนิเทศภายใน กศน.
ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด
พะเยา ผลการศึกษา พบว่า สภาพการดำเนินงานด้านสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับ

มาก ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากแผนหรือแนวทางของการจัดการศึกษาที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ สอดคล้องกับการศึกษาของ ลาวรรณ พรหมวงศ์ (2557, น. 77) ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษา พบว่า สภาพปัญหาการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอุบลราชธานี ด้านหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก เนื่องจากการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนจำเป็นต้องมีจุดมุ่งหมายในการดำเนินงานเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถมองเห็นแนวทางในการทำงาน เพื่อการแก้ไขปรับปรุงและพัฒนางานในวิชาชีพครูให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สอดคล้องกับการศึกษาของ อภิชาติ ชันธชัย และพรเทพ ฐ์แผน (2560, น. 98) ศึกษาการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษา พบว่า สภาพการบริหารงานศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล ด้านการนิเทศ ติดตาม และรายงานผลอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของหัวหน้า กศน.ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสงขลา

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการของหัวหน้า กศน.ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสงขลา โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.765 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหัวหน้า กศน.ตำบล มีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จของสำนักงาน

ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย นอกจากจะมีภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวแล้ว ความสามารถในการบริหารงานด้านต่าง ๆ ต้องมีด้วย โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการ ซึ่งเป็นงานหลักของการบริหารสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งสิ่งที่สะท้อนประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ของ กศน.ตำบล คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่สูงขึ้น ซึ่งหัวหน้า กศน.ตำบล มีบทบาทที่สัมพันธ์ต่อการจัดการศึกษา โดยมีหัวหน้า กศน.ตำบลเป็นผู้ที่มีความสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และทำหน้าที่ประสานงาน กศน. ให้เข้ากับชุมชน ซึ่งทางสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยได้กำหนดหน้าที่ในการปฏิบัติงานของหัวหน้า กศน.ตำบลไว้ เพื่อเป็นการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ จีรนนท์ เกิดม่วง (2558, น. 89-97) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงกับบทบาทการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับบทบาทการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันสูง ($r = .882$)

4. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้า กศน.ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสงขลา

กลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของหัวหน้า กศน.ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสงขลา เรื่องควรมีการจัดทำคู่มือการดำเนินงานใน กศน.ตำบล โดยการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการทำงานให้มีการจัดทำรายละเอียดของการทำงานในส่วนของฝ่ายการศึกษาอย่างเป็นระบบและครบถ้วน

ข้อเสนอแนะ

1. ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของหัวหน้า กศน.ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสงขลา

ด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา และด้านการคำนึงความเป็นปัจเจกบุคคล จากการศึกษา พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยที่สุด หัวหน้าจะต้องมีการพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่มีเป้าหมายในการทำงานที่ชัดเจน จะต้องมีการส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานมีการวางแผนการทำงานร่วมกัน ควรมีการกระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานทำงานเพื่อเป้าหมายร่วมกัน และจะต้องใจกว้าง ไม่ยึดติดกับวิธีการที่ตนเองทำสำเร็จ ต้องยอมรับข้อเสนอแนะในวิธีการใหม่ ๆ ของลูกน้องด้วย

2. ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของหัวหน้า กศน.ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสงขลา

หัวหน้างานควรส่งเสริมการจัดการศึกษาต้องยึดหลักที่ว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด จะต้องมีการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ต้องจัดให้มีการสร้างและพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ หัวหน้างานควรเริ่มตั้งแต่การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานโดยหวังว่าขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรที่สมบูรณ์ทำให้ได้หลักสูตรที่มีประสิทธิภาพและควรมีการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้า กศน. เพื่อให้มีผลการบริหารวิชาการมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำการศึกษาในพื้นที่อื่น ๆ เพื่อศึกษาสภาพ และความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดแนวทาง การจัดการศึกษา การวางแผนการจัดการศึกษา ที่สอดคล้องเหมาะสมกับการแก้ไขปัญหาและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม

บรรณานุกรม

- กานต์ชนา มีฉลาด. (2555). สภาพการดำเนินงานการนิเทศภายใน กศน. ตำบล
สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
จังหวัดพะเยา (การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง). มหาวิทยาลัยพะเยา.
- จิรนนท์ เกิดมวง. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับ
บทบาทการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พระนครศรีอยุธยา เขต 1. วารสารวิจัยและพัฒนาLOYOLAGRAPH ในพระ
บรมราชูปถัมภ์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 10(1), 89-97.
- ทิพวัลย์ ชาลีเครือ. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับ
ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอก
ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดระยอง (งานนิพนธ์). ชลบุรี:
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธีรศักดิ์ ศรีสุรกุล. (2555). การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัด
การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของ กศน.ตำบล :
การประยุกต์ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันและการวิจัยปฏิบัติการ
(ปริญญานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พันธกานต์ วัฒนสทโยธิน. (2555). ภาวะผู้นำของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบ
และการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอก
ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดระยอง (งานนิพนธ์). ชลบุรี:
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ฟ้าวนิชย์ ชลมนัสสรณ์. (2562). ความพร้อมของการดำเนินงานประกันคุณภาพ
การศึกษา เพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอก ด้านคุณภาพผู้เรียน/
ผู้รับบริการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ
และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำพูน (การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง).
มหาวิทยาลัยพะเยา.

- ลาวรรณ พรหมวงศ์. (2557). สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอุบลราชธานี (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ศุภลักษณ์ เขียรเรืองนนท์. (2556). สภาพการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภोजุน จังหวัดพะเยา (การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง). มหาวิทยาลัยพะเยา.
- สุมาลี อาษาศรี. (2556). ความคิดเห็นของครูที่มีต่อพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน กศน. กลุ่มสามเหลี่ยมมรกต (ภาคนิพนธ์). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- อภิชาติ ชันธชัย, และพรเทพ รู้แผน. (2560). การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเทพ, 4(1), 63-69.